

KATALOG ZNANJA

1. IME PREDMETA

HRANA IN PIJAČE (HIP)

2. SPLOŠNI CILJI

Splošni cilj predmeta je:

- ocenjevanje ustreznost obrokov s prehranskega vidika in postavljanje kriterijev za ocenjevanje senzoričnih lastnosti hrane,
- načrtovanje standardnih, alternativnih in dietnih jedilnikov za različne skupine ljudi,
- razvijati znanja o pravilni izbiri in pripravi živil, o ravnanju z živili in jedmi, ter zavedanja o pomenu higijene, načel dobre proizvodnje prakse in HACCP sistema.

3. PREDMETNO-SPECIFIČNE KOMPETENCE

V predmetu si študenti poleg generičnih pridobijo naslednje kompetence:

- ocenjevanje ustreznost obrokov s prehranskega vidika in postavljanje kriterijev za oceno senzoričnih lastnosti hrane,
- načrtovanje standardnih, alternativnih in dietnih jedilnikov za različne skupine ljudi,
- pravilna izbira in priprava živil, pravilno ravnanje z živili in jedmi, zavedanje o pomenu higijene, načel dobre proizvodnje prakse in HACCP sistema.

4. OPERATIVNI CILJI

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<i>Študent:</i>	<i>Študent:</i>
<ul style="list-style-type: none"> • razloži razdelitev živil glede na izvor, hranilno sestavo in pomen ter uporabo določene skupine živil in izdelkov živalskega izvora: meso in ribe, mleko, jajca, med in drugo v naši prehrani; • sistematično spozna določene skupine živil in izdelkov rastlinskega izvora: žita, sadje, zelenjava, poživila, sladkor in drugo ter sistematično spozna vse vrste brezalkoholnih in alkoholnih pijač 	<ul style="list-style-type: none"> • izbira živila, jih ustrezno dopolnjuje po hranilni vrednosti in vključuje v polnovreden, zdravju koristen obrok; • pravilno določi načine obdelave živil; • oceni ustreznost posameznih živil pri prehrani različnih skupin prebivalstva; • analizira pomen živil v zdravi prehrani;
<ul style="list-style-type: none"> • opiše tehnologijo skladiščenja, pakiranja, konzerviranja hrane; • razloži posamezne toplotne postopke obdelave živil ter njihove vplive na živila; 	<ul style="list-style-type: none"> • izbere pogoje skladiščenja, načine pakiranja in konzerviranja živil; • skrbi za ohranjanje kakovosti živil med skladiščenjem, pakiranjem, konzerviranjem in pripravo živil in oceni pravilno oceniti spremembe živil med in po skladiščenju in konzerviranju; • uporabi toplotne postopke obdelave živil glede na spremembe, ki se dogajajo med toplotno obdelavo;
<ul style="list-style-type: none"> • pojasni HACCP načrt, osnove dobre proizvodne prakse, ter našteje ukrepe za 	<ul style="list-style-type: none"> • izvede HACCP načrt v praksi in se zaveda pomena HACCP načrta; • izvaja ukrepe dobre proizvodne prakse;

<ul style="list-style-type: none"> izvajanje osebne higiene, higiene opreme in obratov; 	<ul style="list-style-type: none"> skrbi za izvajanje osebne higiene delavcev, higiene opreme in obratov;
<ul style="list-style-type: none"> razloži zgradbo prebavil, prebavo in presnovo hrane; 	<ul style="list-style-type: none"> analizira povezavo med pravilno sestavljeno prehrano in potrebami organizma po hranilnih snoveh;
<ul style="list-style-type: none"> pojasni hranilno in energijsko vrednosti hrane; pojasni energijske in hranilne potrebe človeka ter izvede načrtovanje obrokov z načeli zdrave prehrane; upoštevata gastronomsko kulinarčna načela načrtovanje jedilnikov; 	<ul style="list-style-type: none"> izračuna energijsko in hranilno vrednost obrokov in načrtuje primerne obroke glede na potrebe posameznika ali skupine prebivalstva; načrtuje senzorično in estetsko sprejemljive jedilnike, po načelih zdrave prehrane;
<ul style="list-style-type: none"> opiše senzorične lastnosti posameznih živil, pijač, jedi in obrokov in pozna pogoje, metode in načine senzoričnega ocenjevanja; Opíše senzorične lastnosti vina; 	<ul style="list-style-type: none"> določi kriterije senzoričnega ocenjevanja hrane in pijače za vrednotenje gastronomske kakovosti; oceni senzorične lastnosti vina in jih vključi v kulinarčno ponudbo;
<ul style="list-style-type: none"> pojasni alternativne načine prehranjevanja ter planiranje obrokov z načeli zdrave prehrane; 	<ul style="list-style-type: none"> izbere funkcionalna in dietna živila pri sestavljanju izrednih obrokov in zna podati predloge za kombiniranje jedi/živil v obroku;
<ul style="list-style-type: none"> opiše načine prehranjevanja za različne skupine prebivalstva (otroci in mladostniki, odrasli, starostniki, športniki) in pri različnih fizioloških stanjih (nosečnice, otročnice); 	<ul style="list-style-type: none"> uporablja sodobna priporočila za prehrano različnih skupin prebivalstva ter pozna značilnosti prehrane pri različnih starostih, obremenitvah in fizioloških stanjih; načrtuje obroke za prehranjevanje različnih skupin prebivalcev;
<ul style="list-style-type: none"> pojasni tehnologijo priprave, distribucije in porcioniranja gotovih jedi s poudarkom na sodobnih tehnologijah, varnosti in jedilni kakovosti obrokov; 	<ul style="list-style-type: none"> upoštevata funkcionalne in tehnološke lastnosti živil in izdela smernice za tehnološke postopke in oblikovanje značilnih jedi; analizira novosti na področju varne priprave jedi in opredeli dejavnike tveganja s kritičnimi točkami; združuje tehnološka znanja in oblikovalske spretnosti pri postavitvi jedi in daje poudarek izraznosti jedi; izvede ustrezne načine serviranja in postrežbe hrane in pijače;
<ul style="list-style-type: none"> razloži načela dietne prehrane, pozna posamezne diete in zahteve za sestavljanje obrokov; opiše različne izločitvene režime prehrane, ki so vezani na sestavo živil (celiakija in podobno). 	<ul style="list-style-type: none"> izdela zdravju koristen jedilnik z upoštevanjem normativov in kriterijev; izdela jedilnik za različne prilagojene režime prehrane: redukcijski, obogatitveni, izločitveni.

5. OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV IN POSEBNOSTI V IZVEDBI

Število kontaktnih ur: 60 (48 ur predavanj, 12 ur laboratorijskih).

Število ur samostojnega dela: 50 (30 ur študija literature, 10 ur priprava pisnega poročila, 10 ur priprave različnih jedilnikov)

Obveznosti študenta so:

Višješolski študijski program GOSTINSTVO IN TURIZEM (2009)

- obvezna prisotnost na vajah (80%),
- pisni izpit.